

Список використаної літератури:

1. Вітман К.М. Етнонаціональна політика постсоціалістичних країн : моделі, особливості, проблеми : Монографія . – К.: Логос, 2007.- 336 с.
2. Політологія для вчителя : навч. посібн. для студ. Педагогічних ВНЗ / за заг. ред. : К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. – К. : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406 с.

Науковий керівник: д. політ. н., професор Вітман К. М.

А.В. Городнічук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВА ВЕТО РАДИ БЕЗПЕКИ ООН

Відповідно до статті 24 Статуту ООН, Рада безпеки є постійно діючим органом ООН, на який покладено відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки, й який наділений відповідними функціями та повноваженнями (ст.34,36,39 – 42,44,45 Статусу ООН). Рішення Радбезу з певних питань носять юридично обов'язковий характер, хоча нерідко ігноруються та залишаються «обговореними» тільки в колі дипломатів, враховуючи те, що для прийняття резолюції необхідна особлива процедура голосування. Рішення, окрім процедурного та при обранні членів Міжнародного суду ООН, є прийнятими якщо за нього подано 9 із 15 голосів, включаючи «однакові голоси всіх постійних членів Ради». Цим п'ятьом країнам (Китай, Франція, СРСР/Росія, Велика Британія та США) був наданий спеціальний статус постійного члена Ради Безпеки, включаючи спеціальне право голосування, відоме як «право вето» [1; 2].

Саме ж поняття «вето» (від латинського «*veto*» – «забороняю») відоме ще з періоду Римської республіки, де воно використовувалося для захисту плебеїв від свавілля патриціїв, забезпечення узгодженого прийняття рішень консулами та Сенатом. Заборона накладалась на прийняття рішень лише за простою умовою, а саме, вимовленим запереченням посадовцем, обраним з числа плебеїв, на зібранні [3]. В умовах історичного розвитку, Речі Посполитій у XVI-XVIII ст. був відомий принцип (правило) «*liberum veto*» (вільна заборона) під час роботи Сейму, рішення якого мало затверджувались одностайно. Протест одного делегата в нижній палаті вального сейму («посольська хата») – зривало ухвалення будь-якого рішення, із анулюванням прийнятих попередніх положень. А відтак, сейм Речі Посполитої інколи не міг розпочати свою роботу [4]. Дане право «блокування» було першим із яскравих прикладів системи стримування і противаг у політичних питаннях між народами, що вказує про правову ієрархію, забезпечуючи вплив на діючий механізм влади. Право вето має широке застосування і по сьогоднішній день, та все частіше стає об'єктом дискусій на міжнародній арені, оскільки є одним із можливих зловживань країн-учасниць Ради Безпеки ООН. Варто пам'ятати одну із причин недієздатності Ліги Націй, де голос «проти» мала кожна країна-учасник.

Зважаючи на те, що механізм вето має на меті створення консенсусу між країнами, практичне досягнення безпеки та миру стає неможливим, зводячи нанівець будь-які спроби мирного самозахисту країн, через принципи міжнародного права, врешті-решт, через саму систему ООН. Зауважимо, що Статут ООН не містить прямих положень щодо регулювання право вето, як і виокремлення його в якості окремого правового інституту. Ця проблема є особливо актуальною в умовах «гібридної війни», загострення відносин між Україною та Росією, яка є лідером серед країн у використанні вето, у т.ч. щодо важливих українських питань. Тож, на думку багатьох науковців та високопоставлених політиків, має бути проведена реформація Ради Безпеки, зокрема щодо застосування право вето. Звісно, Статут ООН містить положення, що дозволяють вносити зміни, але за умов, що вони прийняті голосами двох третин членів Генеральної Асамблеї і ратифіковані двома третинами країн-членів ООН, включаючи усіх постійних членів Ради Безпеки. Водночас, при виконанні своїх функцій, Генеральна Асамблея не має права робити коментарі стосовно ситуацій та суперечок, якщо про це не попросить Рада. Це прямо вказує на можливість вето Росією тих поправок, що

суперечать її інтересам, як це сталося із резолюціями щодо Сирії та України. Слід зазначити, що при реформації керівних органів ООН необхідне і саме узгодження з 193 країнами-учасницями, які згодом мають їх ратифікувати [1; 5, 217]. Складний механізм зміни положень, неможливість виокремлення вето як дієвого правового інституту та неможливість застосування санкцій щодо країн-членів ускладнюють ефективність роботи Організації, особливо, за умови необхідності реагування на загрози, які існують сьогодні.

На нашу думку, питання зловживання певної країни правом вето має бути переглянуто та обмежено у постійного члена Ради Безпеки, якщо він є стороною конфлікту, адже така країна не може виступати «об'єктивним та неупередженим посередником» миру та безпеки щодо конфлікту, в якому він – зацікавлена сторона.

За таких умов, стаття 27 Статуту ООН яка передбачає, що «сторона, яка бере участь у спорі, повинна утриматися від голосування», має містити практичний механізм «обмеження» прав порушників норм міжнародного права, незважаючи на наданий статус постійних членів Радбезу ООН, та заохочення таких країн до отримання довіри Організації, як підтримки основних принципів ООН [1]. І хоча Рада Безпеки доводить можливість запобігання загрози Третьої світової війни та створення «діалогу» між країнами як стримуючого елемента масштабних конфліктів, реформування права вето, для початку, стане одним із рушійних кроків щодо збереження і зміцнення центрального органу з питань безпеки у світі.

Список використаної літератури:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
2. Офіційний сайт ООН. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/securitycouncil/ru/content/veto>
3. Римське право. Навчальний посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2003.- 512 с.
4. Вологдин А.А. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник для студентів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/71256/pravo/istoriya_derzhavi_i_prava_zarubizhnih_krayin
5. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В. Е. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 608 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Джолос С.В.

Н. В. Іванко

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ НА УРОКАХ ПРАВОЗНАВСТВА

Правова освіта – один з пріоритетних напрямів становлення особистості, що передбачає розвиток правової свідомості, правової культури, правової компетентності учня, й гарантує його успішну правову адаптацію й загалом соціальну інтеграцію. Серед значної кількості технологій, методів і засобів, що їх використовує сучасна школа у процесі навчання правознавства, особливу роль відіграє ігрова діяльність як така, що стимулює пізнавальний інтерес школяра й мотивує його пізнавальну діяльність.

При цьому розвивається й сама мотивація. Посилаючись на О. Макаревича, П. Токаленко визначає такі відповідні стадії: початкова, що характеризується вибором між передбачуваними мотивованими діями, різними варіантами сприймання, прогнозуванням (моделюванням) поведінкового акту (з урахуванням психологічної та соціальної складових) від його початку до завершення; реалізація мотивації – функціональна стадія, на якій застосовуються здібності, актуалізується інтенсивність і наполегливість у здійсненні обраної дії та досягненні її результатів; завершальна стадія – досягнення певного цільового стану й відповідного емоційного забарвлення (надія, страх, розчарування, полегшення).

Розглядаючи ігрову діяльність як засіб мотивації учнів на уроках правознавства, П. Токаленко виокремлює складові мотивації ігрової діяльності, а саме: організаційну (формулювання правил, визначення ролей, інструктування учасників, оголошення очікуваних